

מבקר המדינה | דוחות על הביקורת בשלטון המקומי 2020



עיריית כרמיאל



עיריית כרמיאל

רקע

העיר כרמיאל שוכנת על אם הדרך בין עכו לצפת. היא הוקמה ב-1964 במסגרת תוכנית להתיישבות יהודית בגליל והוכרזה כעיר ב-1986. בשנות התשעים של המאה העשרים הכפילה העיר את אוכלוסייתה, עם קליטתם של כ-18,000 עולים מארצות חבר העמים. כיום מתגוררים בה כ-53,700 תושבים ושטח השיפוט שלה משתרע על כ-24,500 דונם. בחלקה המזרחי פועל אזור תעשייה רחב, ובתחומו מפעלים המעסיקים אלפי עובדים מהעיר ומיישובי הסביבה. באוקטובר 2018 נבחר לראשות העירייה ראש עירייה חדש. בשנים האחרונות חלה בעיר התפתחות מואצת, לרבות בניית שכונה שבה כ-3,000 יחידות דיור ופתיחת מסילת רכבת.

נתוני מפתח

152 מיליון ש"ח

הוצאות השכר של העירייה
לשנת 2018

317 מיליון ש"ח

תקציב העירייה לשנת
2018

6

האשכול שבו מדורגת העיר
בדירוג החברתי-כלכלי

1,029

מספר העובדים שהועסקו
בעירייה בשנת 2019

10.5 מיליון ש"ח

הוצאות העירייה עבור שעות
נוספות בשנת 2018

2.5 מיליון ש"ח

החריגה בהוצאות השכר
בשנת 2018

24,000

מספר הפניות של התושבים
למוקד העירוני בשנת 2018

304

מספר קרובי המשפחה
שהועסקו בעירייה בשנת
2019

פעולות הביקורת

בחודשים יוני עד אוקטובר 2019 בדק משרד מבקר המדינה את התנהלותה של עיריית כרמיאל בשלושה נושאים: ניהול כוח האדם, שכר ותשלומים נלווים וטיפול העירייה בפניות ובתלונות הציבור. הבדיקה התמקדה בשנים 2016 - 2019. בדיקות השלמה נעשו באגף בכיר לבקרת הון אנושי ברשויות המקומיות במשרד הפנים ובאגף הממונה על השכר במשרד האוצר.

תמונת המצב העולה מן הביקורת

מצבת העובדים מול התקן: בשנים 2016 - 2018 מצבת המשרות הממוצעת בעירייה עלתה על מספר משרות התקן, ובפועל מספר העובדים שהעירייה העסיקה היה גדול יותר ממה שהתיר לה תקציבה המאושר. שיעור החריגה מחוץ לתקן בשנים אלה עמד על 5.4%, 1.6% וכ-11% בהתאמה.

נוסח המכרזים: ב-139 מכרזים מתוך 159 שנבדקו נמצא שהעירייה לא כללה בנוסח המכרז את מלוא הפרטים הנדרשים (בין השאר, ציון דרגה וכפופות); בתשעה מקרים העירייה הקלה או החמירה בתנאי הסף שלא בהתאם להנחיות.

מכרזים למשרות מאוישות: ב-25 מהמכרזים נבחרו לתפקיד המוצע עובדים אשר אישו משרות במינוי זמני - במינוי בפועל או במילוי מקום, בלי שעובדות אלה פורסמו במכרז.

העסקת קרובי משפחה: העירייה לא השלימה מיפוי של כל העובדים שיש ביניהם קרבה משפחתית ולא פעלה להסדרת החשש לניגוד עניינים בהעסקתם.

חשש לזיקה פוליטית: בשני מכרזים לתפקידים בכירים בחרה העירייה מועמדים שלגביהם קיים חשש לזיקה פוליטית לראש העירייה, בלי שהצהירו על זיקה זו וללא קבלת חוות דעת היועץ המשפטי לגביה, ובלי שפורטו הנימוקים להעדפתם.

משרת מבקר העירייה: העירייה לא העסיקה מבקר עירייה במשרה מלאה כנדרש בחוק.

החתמת כרטיס נוכחות: בבדיקת דוחות נוכחות של כ-670 מעובדי העירייה לתקופה של נובמבר 2018 - פברואר 2019, נמצא כי בין 5% ל-10% מהם לא הקפידו על החתמת כרטיס נוכחות כנדרש בתחילת יום העבודה או בסיומו.

תשלום בגין שעות נוספות וכוננות: העלות של השעות הנוספות בעירייה בשנת 2018 הייתה בסך 10.5 מיליון ש"ח, ושיעורה מתוך סך כל הוצאות השכר היה 6.9%, גבוה בהשוואה לעיריות דומות אחרות. העירייה שילמה בממוצע שנתי (לשנים 2016 - 2018) לכ-5% מעובדיה תוספת כוננות בהיקף של כ-1.09 מיליון ש"ח לשנה. כל זאת בלי שקבעה כללים ואמות מידה להקצאת שעות נוספות וכוננות.

טיפול בתלונות ובפניות הציבור: לעירייה אין רישום מרוכז ומעקב מסודר אחר תלונות ופניות הציבור המוגשות שלא באמצעות המוקד העירוני, והיא לא קבעה כללים לטיפול בהן.



תקציב העירייה: העירייה סיימה את השנים שנבדקו, 2016 - 2018, באיזון תקציבי.

רישום פרוטוקולים: משנת 2019 חל שיפור ברישום הפרוטוקולים של ועדות הבחינה, בהיבטים של מידת הפירוט וההנמקה.

עיקרי המלצות הביקורת

על העירייה לקבוע תקן כוח אדם התואם את צרכיה ולפעול להעסקת מבקר עירייה במשרה מלאה. עליה להקפיד שפרסום המכרזים וניהול ועדות הבחינה ייעשו בהתאם לכללים. עליה לפעול לצמצום השימוש במינויים זמניים, לערוך מיפוי של כל העובדים שיש ביניהם קרבה משפחתית ולהסדיר את החשש לניגוד עניינים בהעסקתם.

על העירייה לפעול לתיקון הליקויים הנוגעים להחתמת כרטיס נוכחות בידי עובדיה, לקבוע כללים לביצוע שעות נוספות ושעות כוננות, כולל הגדרת התפקידים המזכים בהן וציון היקפן, ולהקפיד כי התשלום בגין יהיה בהתאם לדין. עוד עליה להקפיד על תשלום עבור החזקת רכב, הקצאת רכבים צמודים והשתתפות בהוצאות דלק, לעובדיה הזכאים לכך, בהתאם לכללים.

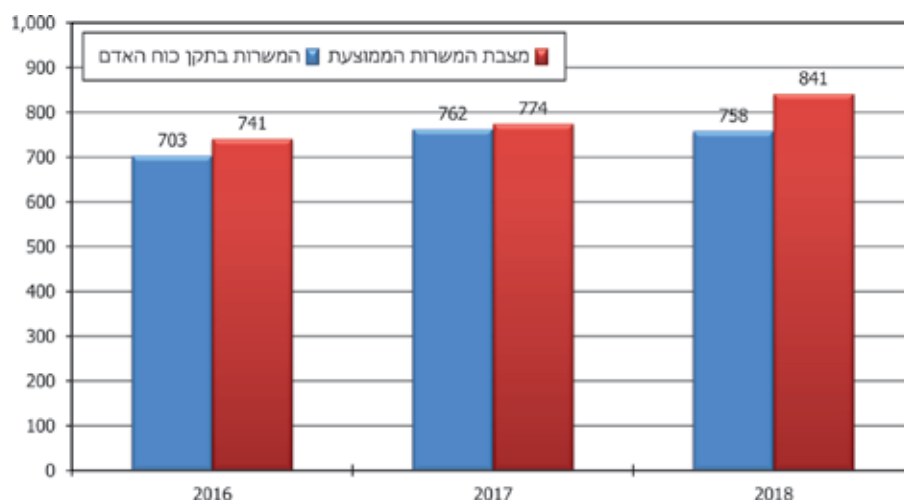
ראוי שהעירייה תבחן את הדרכים לצמצום הוצאותיה בגין שכר העובדים ולהתייעלות וחסכון בהפעלת מנגנון כוח האדם שלה.

על משרד הפנים לבחון את הממצאים שעלו בדוח זה ולפעול לחידוד הנחיותיו לכלל הרשויות המקומיות בנושאים אלו.

סיכום

מהביקורת עולה כי נדרש שיפור בכל הקשור לניהול כוח האדם בעירייה. בשל העובדה ששיעור ההוצאות בגין שכר מסתכם בכ-48% מתקציבה הכולל של העירייה, תיקון הליקויים יתרום להגברת היעילות התפקודית מול הצרכים השונים ולטיוב השירותים שהעירייה מספקת לתושביה.

המשרות בתקן כוח האדם לעומת מצבת המשרות הממוצעת בעיריית כרמיאל, 2016-2018



על פי נתוני נספח 4 לטופס 2 חלק ב' בדוחות הכספיים המבוקרים של העירייה לשנים 2016 - 2018, בעיבוד משרד מבקר המדינה. לא כולל גמלאים.